

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050-323 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy on Kauniaisten ympäristötoimen toimeksiantona vuonna 2022 päivittänyt Kauniaisten kasvistokartoitusta. Kartoitus kattoi koko Kauniaisten alueen sekä Espoon puolella sijaitsevan, Thurmanin puiston jatkeen (Paul Olssonin puisto). Edellinen kartoitus tehtiin vuonna 2005.

Kartoitusmenetelmä

Työssä käytettiin samaa menetelmää kuin vuonna 2005, jotta tulokset olisivat vertailukelpoisia. Kauniainen jaettiin 500 m x 500 m:n kokoihin ruutuihin jakamalla yhtenäiskoordinaatiston kilometriruudut neljään osaan. Espoon puolella sijaitsevaa Thurmanin puiston jatketta (Paul Olssonin puisto) ei huomioitu ruutukartoituksessa, vaan siellä keskityttiin ainoastaan luonnonsuojelullisesti arvokkaiden ja muuten mielenkiintoisten lajien havainnointiin. Jokaisesta ruudusta laadittiin mahdollisimman täydellinen putkilokasvilajiluettelo. Jokaisella ruudulla käytiin kahtena eri päivänä, toukokuussa (kevätaspektilajit) sekä heinä-elokuussa.

Uhanalaisista ja silmälläpidettävistä lajeista kerättiin tarkempaa tietoa kuin muusta lajistosta. Kuvaus käsitti mm. esiintymän koon ja kunnon arvioinnin sekä arvion mahdollisista uhista ja tarvittavista hoitotoimista. Samoin kuvattiin lyhyesti kasvupaikan ominaisuuksia ja laatua. Jos esiintymästä oli käytettävissä aiempia tietoja, pyrittiin arvioimaan mahdollisia muutoksia.

Haitallisiin vieraskasvilajeihin kiinnitettiin erityistä huomiota. Esiintymiä oli kuitenkin niin runsaasti, ettei aivan kaikkia voitu kirjata ylös vaan työssä keskityttiin kaikkein haitallisimpiin ja Kauniaisissa laajimmalle levinneisiin lajeihin (japanintatar, etelänruttojuuri, idänkanukka, ja kanadanpiisku). Esiintymistä tehtiin yksinkertainen paikkatietokanta lajeittain kaupungin käyttöön.

Kauniaisten kasviston yleispiirteitä.

Kartoituksessa löytyi yhteensä 520 putkilokasvitaksonia. Lajimäärää voi pitää vain 6 neliökilometrin laajuiselle alueelle melko korkeana. Suurta lajimäärää selittää kaupunkiympäristön monipuolisuus ja dynaamisuus. Yksittäisistä elinympäristötyypeistä eniten lajeja on kenties erilaisilla joutomailla ja varastokenttien laidoilla, joiden kasvillisuus ei ole sulkeutunutta. Koko kaupungin korkea lajimäärää selittää myös se, että Kauniaisissa on suhteellisen laaja Kasavuoren metsä sekä Suursuon ja Träskmossenin rämeet, joilta löytyvät miltei kaikki Etelä-Suomen yleiset suokasvit. Myös Gallträsk rantoineen ja Lippajärven rannan hyvin rehevä ja edustava rantaluhta tuo lajistoon oman lisänsä.

Edellä mainittujen alueiden lisäksi kasvistoltaan mielenkiintoisiksi alueiksi osoittautui Kiikarivuoren alue, Kaunialan sairaalan alapuolinen rinnelehto sekä Karvasbackan pähkinäpensaslehto.

Varsinaisia perinnebiotooppeja ei ole, mutta katujen varsilla ja kallioilla on paikoin ketomaista kasvillisuutta.

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Kauniaisista löydettiin viisi uhanalaisen tai silmälläpidettävän lajin esiintymää. Lisäksi löydettiin yksi keltakukkainen matara, joka osoittautui tarkemmin tutkittaessa vaarantuneen keltamataran (*Galium verum*) ja vieraslaji paimenmataran (*G. album*) risteymäksi eli piennarmataraksi (*G. x pomeranicum*). Puhdasta keltamataraa on tuskin enää Kauniaisista löydettävissä, sillä paimenmatara on kaupungissa niin tavallinen. Vuonna 2005 useassa paikassa havaittua silmälläpidettävää kelta-apilaa (*Trifolium aureum*) ei enää löydetty. Laji kasvaa usein esimerkiksi tienpientareilla ja joutomailla, ja kasvustot ovat enemmän tai vähemmän tilapäisiä.

Erittäin uhanalaisen, rauhoitetun ja erityisesti sekä kiireellisesti suojeltavan lehtoraiheinän (*Schedonorus Giganteus*, aiemmin lehtonata) on tiedetty jo pitkään kasvavan Gallträskin eteläpuolen metsikössä. Laji voi siinä edelleen hyvin ja sen tulevaisuus näyttää hyvältä, kunhan kasvupaikka ei muutu. Erityisesti tulee välttää kasvupaikalla ja sen lähiympäristössä toimenpiteitä, jotka voivat kuivattaa lehtoraiheinän esiintymisaluetta. Lehtoraiheinä löytyi myös kahdesta muusta paikasta, eli Turunväylän lähellä Bredantien päässä sijaitsevan varastokentän läheisyydessä sekä Kasavuorentien eteläpuolella sijaitsevassa pienessä metsikössä. Näistä kummastakaan esiintymästä ei ollut aiempia tietoja.

Vaarantunut pikkukihokki (*Drosera intermedia*) kasvaa edelleen Träskmossenilla pienessä avosuorimmissä. Kasvusto on noin aarin laajuinen, tiheä ja hyväkuntoinen. Se ei vaikuttaisi juuri supistuneen, kun nyt tehtyjä havaintoja verrataan Suomen Lajitietokeskuksen aineistoihin. Pikkukihokki löytyi yllättäen myös Suursuolta.

Kallioilla ja kuivilla pientareilla kasvava silmälläpidettävä ahokissankäpäälä (*Antennaria dioica*) kasvaa Kauniaisissa kahdessa eri paikassa. Kasvustot ovat pienet, noin 1-2 neliömetrin laajuiset. Silmälläpidettävä ketoneilikka (*Dianthus deltoides*) löytyi taas kuudesta eri paikasta kaupungista. Nämä esiintymätkin olivat pieniä, vaan joidenkin neliöiden suuruiset. Alueellisesti uhanalainen konnanulpukka (*Nuphar pumila*) kasvaa Gallträskin ympäristössä. Esiintymä ei ole kovin suuri, mutta vaikuttaa kuitenkin elinvoimaiselta.

Haitalliset vieraskasvilajit

Kauniaisissa, kuten muissakin Etelä-Suomen kaupungeissa, tavataan nykyisin paljon haitallisiksi vieraslajeiksi luokiteltuja kasvilajeja, jotka voivat uhata alueen alkuperäistä kasvistoa. Ilmastonmuutoksen mukanaan tuoma kasvukausien piteneminen hyödyttää usein eteläisemmiltä leveysasteilta kotoisin olevia lajeja. Yleisesti Suomessa laajalle levinnyt ja hyvin runsas komealupiini (*Lupinus polyphyllos*) ei Kauniaisissa muodosta kovinkaan monessa paikassa laajoja kasvustoja.

Pääkaupunkiseudulle tyypillinen vieraslaji on kanadanpiisku (*Solidago canadensis*), joka kukkii vasta myöhään loppukesällä. Se muodostaa tiheitä kasvustoja, joita myös Kauniaisissa näkee paikoin tienpientareilla ja katujen varsilla sekä erityyppisillä joutomailla. Samaa pätee myös japanintatariin (*Reynoutria japonica*).

Kookas etelänruttojuuri (*Petasites hybridus*) voi levittäytyä laajoiksi kasvustoiksi paitsi pientareille myös kosteisiin lehtoihin. Esimerkiksi Lippajärven

luonnonsuojelualueen rajan tuntumassa sijaitsee usean aarin laajuinen kasvusto. Jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) voi levittäytyä nopeasti vesistöjen rannoille ja kosteisiin lehtoihin. Kauniaisista laajempia kasvustoja löytyi vain Kasavuoren pohjoispuolelta Espoon rajalla sijaitsevasta pelto-ojasta. Kauniaisten metsikköihin on paikoin levittäytynyt runsaasti idänkanukkaa (*Cornus alba*) sekä yksittäisiä ryhmiä tertzuseljaa (*Sambucus racemosa*) ja isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*).

Kurturuusu (*Rosa rugosa*) ei Kauniaisissa muodosta isoa ongelmaa, mutta pensaat tulisi hävittää, koska ruusuissa ruokailevat linnut levittävät siemeniä mm. merenrannoille, joissa kurturuusu leviää tiheiksi kasvustoiksi. Muita Kauniaisissa esiintyviä ovat pikkutalvio (*Vinca minor*), rusoamerikanhorsma (*Epilobium adenocaulon*), vaalea-amerikanhorsma (*E. ciliatum*) ja rikkapalsami (*Impatiens parviflora*) sekä kadunvarsilla ja joutomailla hyvin yleinen kanadankoiransilmä (*Conyza canadensis*).

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta merkitsee tiedoksi Kauniaisten kasvistokartoituksen vuonna 2022

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Kauniaisten kasvistokartoitus vuonna 2022